

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Hvidvinget måge anno 2012

Vinteren 2011/12 vil blandt andet blive husket for invasionen af hvide måger i Danmark. Helt usædvanligt kunne man se op til flere hvidvingede måger sammen i de fleste vestjyske havne. Invasionen startede efter en meget blæsende og lun december, hvor flere storme tog turen ned igennem Atlanterhavet og ikke mindst gav usædvanligt mange hvidvingede måger til for eksempel Færøerne.

Stormene i december ramte også Danmark, og efter årsskiftet begyndte der at dukke hvidvingede måger op langs den jyske vestkyst. Især i havnene i Hirtshals, Hanstholm og Hvide Sande var der en del fugle, men også Blåvands Huk og flere mindre havne fik besøg.

Det gik hurtigt op for de fleste fuglekiggere, at der var noget "galt" med disse måger; de så ikke ud, som vi typisk oplever dem. Flere af mågerne kunne let bestemmes til hvidvinget måge med karakter af kumlieni (herefter kaldet Baffinmåge), men det var ikke alle, der havde markeringer i håndsvingfjerene, som vi troede, de skulle se ud hos Baffinmåge. Omvendt så tegningerne i håndsvingfjerene heller ikke ud, som vi traditionelt har opfattet hvidvinget måge.

3. vinter Baffinmåge. Bemærk den meget velmarkerede tegning i håndsvingfjerene, som falder meget uden for hvidvinget måges vingetegninger. Hirtshals Havn, 13. februar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Fuglene skabte stor interesse blandt mågefreaks, og de skabte en del diskussioner på fugleblogs og kommentarer i billedgallerier. Endnu engang viste det sig, at komplekset hvidvinget måge/baffinmåge/inuitmåge skabte en del problemer. Med denne artikel vil vi komme med et bud på, hvordan vi ser denne problematik.

Opfattelsen af de tre former har ændret sig gennem tiden, og de er både blevet opfattet som selvstændige arter og som underarter af den samme art. Hvidvinget måge, som vi normalt ser i Danmark om vinteren, er udbredt i den sydlige del af Grønland. Baffinmåge yngler på Baffin Island vest for Grønland, og inuitmåge findes på de nordligste af de arktiske øer i Canada og har ynglet i det allernordligste af Vestgrønland. Ser man på en globus, ligger Baffinmågens udbredelse for en stor del midt mellem de to andre. I dag anses inuitmåge og hvidvinget måge for selvstændige arter og Baffinmågen som en hybridbestand mellem disse to. Denne opfattelse er vores tilgang til bestemmelse af fuglene under invasionen og danner dermed udgangspunktet for vores artikel.

Hybridsværm

Man bruger ofte udtrykket ”hybridsværm” om de former, der opstår, når to arters udbredelse overlapper, og arterne yngler sammen i et afgrænset område og får yngledygtigt afkom. Dette giver anledning til stor variation af fuglene i hybridsværmen, fordi hybrider vil yngle enten sammen med hybrider eller med fugle fra de oprindelige forældrebestande. Herhjemme ses fænomenet for eksempel, hvor udbredelserne af sort- og gråkrage overlapper.

Man har tidligere fokuseret meget på, hvad der skal til for at bestemme en Baffinmåge ud fra pointsystemer, som tog udgangspunkt i håndsvingfjerstegningerne. Vi mener i stedet, at Baffinmåge er så variabel i håndsvingfjerstegninger, farve, størrelse, proportioner og øjenfarve, at formen repræsenterer en stærkt variabel hybridsværm. En af de feltbestemmelsesmæssige udfordringer denne vinter var at adskille Baffinmåge fra hvidvinget måge, og en stor del af usikkerheden skyldtes netop usikkerhed i kendskabet til en eventuel variation indenfor hvidvinget måges dragter. Samtidig bar de mange diskussioner også præg af, at man havde svært ved at forlige sig med forekomsten af så mange Baffinmåger i Nordatlanten.

Det er åbenlyst, at Baffinmåge varierer så meget, at fugle i den ene ende af spektret kan være endog meget vanskelige at adskille fra inuitmåge, og i den anden ende er der mange fugle, der i felten ikke kan bestemmes fra hvidvinget måge. Vi mener derfor, at det er rimeligt at betragte alle fugle, der udviser afvigende karakterer i forhold til både inuitmåge og hvidvinget måge, som hybrider i hybridsværmen. Denne hybridsværm kalder vi under ét for Baffinmåge. På grund af uklarhed i forhold hybridsværmens blandingsforhold mellem de indblandede arter og hybrider mellem disse har vi valgt at benævne Baffinmåge med det videnskabelige navn *Larus sp.*

Brownies

Under vinterens invasion optrådte der også nogle meget mørke hvidvingede måger, der er blevet døbt "brownies" og hvis tilhørsforhold har været diskuteret: Var de hybrider med andre mågearter, mørke varianter eller egentlige inuitmåger? På baggrund af vores fund i skindsamlingen placerer vi de såkaldte "brownies" som Baffinmåger. Det gør vi, fordi de afviger meget fra alle de individer af hvidvinget måge, vi har undersøgt, og i vores optik har mange flere karakter til fælles med de fugle, vi traditionelt har kaldt for "kumlieni" (altså Baffinmåge i dag). Her tænker vi ikke mindst på de mørke håndsvingfjer, men også på det generelt mørke indtryk af dækfjer og hale.

Eksempel på en "brownie" (i forgrunden), hvor håndsvingfjerens tegninger virker ensartede og uden kontrast mellem mørkere yderste og lysere inderste håndsvingfjer. Yderfanerne på de enkelte fjer er lyse. Det mørke i hånden matcher det mørkeste på en i øvrigt ret mørk fugl. Bemærk fuglens "brown wash" på for eksempel de store dækfjer; en karakter man finder hos mange amerikanske måger og Inuitmåge. Nuuk, Grønland, januar 2005. Foto: Lars Witting.

De fleste fund af sådanne fugle er fra Nordatlanten om vinteren. Ikke mindst denne vinter, som faldt sammen med en af de største invasioner af Baffinmåge i Nordatlanten i mange år, blev der set flere af denne type. Det synes som en meget sandsynlig forklaring på dragtens mørkere tegninger, at disse fugle også har hybridgener. Dette kan være ukorrekt, og det vil kommende studier af emnet kunne afsløre, men for nu mener vi ikke, at disse fugle kan bestemmes med sikkerhed til hvidvinget måge. Af samme grund anser vi, at disse tilhører hybridsværmen af Baffinmåge. Denne konklusion danner vi også på baggrund af, at vi faktisk ikke oplever hvidvinget måge som en særlig variabel art. Det vil sige, at der er for stort et spring fra langt størstedelen af de hvidvingede måger over til denne brune variant.

Hvidvinget måge

I det følgende tager vi udgangspunkt i, hvordan man bestemmer ren hvidvinget måge – altså hvordan den ene af de to arter, der giver ophav til hybridsværmen, ser ud. Derudover sammenligner vi med en række af de fugle, som optrådte denne vinter, og som vi ser som Baffinmåger. Der var i flere tilfælde tale om meget svagt markerede individer, og dermed bliver der også sat fokus på variationen indenfor Baffinmåge.

For at nærme os et svar på, hvordan hvidvinget måge egentlig ser ud, besøgte vi Zoologisk Museum ved Statens Naturvidenskabelige Museum i København, der har en meget stor samling af hvidvinget måge indsamlet på Grønland. Vi forventede her at finde en samling af stort set rene hvidvingede måger, hvorimod det er svært at

udelukke hybrider blandt fund fra for eksempel Island eller Færøerne. Vi vil i det følgende ikke kigge nærmere på inuitmåge, men koncentrere os om hvidvinget måge og Baffinmåge, sidstnævnte med reference til flere af de fugle, som optrådte denne vinter i Danmark.

Proportioner

Hvidvinget måge er generelt en fint bygget måge. Den virker slank, rundhovedet og langvinget, hvilket gør den elegant og påmindende om stormmåge i generelt jizz. Vingerne stikker langt ud bag halen og medvirker til det slanke elegante indtryk. Kønsforskellen kommer til udtryk ved, at hannerne virker en smule større og er knapt så rundhovedede. Desuden er de beskrevet som, at de ofte ikke virker lige så langvingede i indtrykket på stående og liggende fugle, som hunnerne gør.

Flere af denne vinters fugle var påfaldende store, kraftige og knapt så langvingede i indtrykket. Således var hovedformen mere flad og kantet, kroppen kraftigere bygget, og vingelængden virkede kortere end vores normale opfattelse af hvidvinget måge. Størrelsen var hos nogle oppe i sølvmågestørrelse. Hvorvidt der blot var tale om kønsforskelle, eller om nogle i virkeligheden var svagt (eller utegnede) Baffinmåger, er usikkert. Sikker var det, at flere af disse store fugle var Baffinmåger (se nedenfor). Proportionsmæssigt er Baffinmåge kendt som meget variabel; fra fintbyggede og rundhovedede til kraftigt byggede, med større næb og kantede hoveder.

2. og 3. vinter hvidvingede måger. Bemærk rundhovedet, langvinget og smånæbbet indtryk. Nuuk, Grønland, april 2012. Foto: Lars Witting.

1. vinter hvidvinget måge. Bemærk stormmågeagtigt indtryk på grund af det fine runde hoved, lille næb og lange vinger. Hanstholm Havn, 8. februar 2011. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

2. vinter hvidvinget måge - eller Baffinmåge. Fuglen har kun svage mørke markeringer i håndsvingfjerene, hvorfor den ikke umiddelbart kan bestemmes til Baffinmåge. Imidlertid fremviser den grove og kantede proportioner, og størrelsen er som en sølvmåges. Indslag af Baffinmåge kan således ikke udelukkes hos dette individ. Hanstholm Havn, 21. januar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

2. vinter hvidvinget måge - eller Baffinmåge. Fuglen har kun svage mørke markeringer i håndsvingfjerene, hvorfor den ikke umiddelbart kan bestemmes til Baffinmåge. Imidlertid fremviser den grove og kantede proportioner, og størrelsen er som en sølvmåges. Indslag af Baffinmåge kan således ikke udelukkes hos dette individ. Hanstholm Havn, 6. februar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter Baffinmåge. Bemærk afstikkende mørkere ydre håndsvingfjer samt ikke mindst fuglens størrelse og proportioner! Hanstholm Havn, 6. februar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Vingetegninger 1. vinter

Disse fugle kan variere en del i vingetegning. Således er håndsvingfjerene på mange fugle ensartet lyse, det vil sige med meget lys brunlig grundfarve og med hvid yderfane og spids. Andre fremviser små runde pletter eller pilespidformsformede pletter i de enkelte fjers spidser, langs selve fjerskaftet. Håndsvingfjerenes grundfarve må imidlertid aldrig hos hvidvinget måge fremstå som det mørkeste på fuglen eller fremvise markant mørkere yderfaner på de yderste håndsvingfjer. Det kan være vanskeligt at bestemme Baffinmåge i denne alder. Det skyldes, at fugle med minimalt afsatte tegninger i håndsvingfjerene overlapper med de kraftigst tegnede hvidvingede måger. Er tegningerne i håndsvingfjerene mættet mørkt brune, således at håndsvingfjerene er afstikkende som det mørkeste på fuglen, er der tale om Baffinmåge. På typiske Baffinmåger ses en kontrast mellem de yderste og inderste håndsvingfjer, og hvis yderfanen på de yderste håndsvingfjer er mørkt brun og runder spidsen som en krog, er bestemmelsen til Baffinmåge ligetil.

1. vinter hvidvinget måge. Vingspids af fugl indsamlet på Grønland d. 2. marts. Ved sammenligning med næste billede ses, at tegningerne varierer fra fugl til fugl, men det er i denne alder ikke usædvanligt, at der ses mørke tegninger i spidsen af de enkelte håndsvingfjer. Nogle fugle viser dog slet ingen tegninger i håndsvingfjerene. Zoologisk Museum, København. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

1. vinter hvidvinget måge. Vingspids af fugl indsamlet på Grønland d. 14. september. Ved sammenligning med det forrige billede ses, at tegningerne varierer fra fugl til fugl, men det er i denne alder ikke usædvanligt, at der ses mørke tegninger i spidsen af de enkelte håndsvingfjer. Nogle fugle viser dog slet ingen tegninger i håndsvingfjerene. Zoologisk Museum, København. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

1. vinter hvidvinget måge. Et velmarkeret individ, som kan matche Baffinmåge i håndsvingfjerstegninger, men dog ikke afviger fra hvidvinget måges variation. Hanstholm Havn, 30. januar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

1. vinter hvidvinget måge. Individ med utegnede håndsvingfjer. Hirtshals Havn, 15. februar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

1. vinter hvidvinget måge. Endnu et individ med utegnede håndsvingfjer. Nuuk, Grønland, januar 2005. Foto: Lars Witting.

Vingetegninger 2. vinter

Hvidvinget måge må gerne vise ensartet lyst brunlig grundfarve i håndsvingfjerene, men håndsvingfjerene vil alligevel være den lyseste part på fuglen. Det er vigtigt, at sådanne fugle fremviser en jævnt ensartet vingetegning. Det vil sige, at de enkelte håndsvingfjer er ens og uden skarpt tegnede mørkere tegninger i yderfanerne eller i vingspidsen. Der kan forekomme minimale tegninger i nogle af håndsvingfjerens yderfaner, men de vil være diffust afsat og ligne minimalt smuds – og altså ikke skarpt afsatte streger. Der er ikke kontrast mellem de yderste og de inderste håndsvingfjer, og håndsvingfjerene må aldrig fremstå som det mørkeste på fuglen. Hos Baffinmåge ses tillige varierende tegninger i håndsvingfjerene, og forskellen er stor mellem svagt tegnede fugle og stærkt tegnede fugle. Hos stærkt tegnede fugle ses påfaldende mørke tegninger i håndsvingfjerene, både i yderfaner og i vingspidserne. Hos de svagt tegnede fugle ses nogle få mørke tegninger i yderfanerne og/eller mørke fjerspidser i nogle af de yderste håndsvingfjer.

2. vinter hvidvinget måge. Bemærk først og fremmest de helt hvide håndsvingfjer uden mørkere tegninger i hverken vingespids eller håndsvingfjerens yderfaner. Læg også mærke til lyst øje og "tændstiknæb" (sort spids og kødfarvet inderdel), som er et sikkert kendetegn på 2. vinter fugle. Dragtmæssigt kan 2. vinter fugle ligne 1. vinter fugle meget. Nuuk, Grønland, maj 2004. Foto: Lars Witting.

2. vinter hvidvinget måge. Bemærk først og fremmest de helt hvide håndsvingfjer uden mørkere tegninger i hverken vingespids eller yderfaner. Læg også mærke til lyst øje og "tændstiknæb" (sort spids og kødfarvet inderdel), som er et sikkert kendetegn på 2. vinter fugle. Dragtmæssigt kan fugle i 2. vinterdragt ligne 1. vinter fugle meget. Nuuk, Grønland, maj 2004. Foto: Lars Witting.

2. vinter hvidvinget måge. Bemærk først og fremmest de helt hvide håndsvingfjer uden mørkere tegninger i hverken vingespids eller håndsvingfjerens yderfaner. Læg også mærke til lyst øje og "tændstiknæb" (sort spids og kødfarvet inderdel), som er et sikkert kendetegn på 2. vinter fugle. Dragtmæssigt kan 2. vinter fugle ligne 1. vinter fugle meget. Nuuk, Grønland, januar 2005. Foto: Lars Witting.

Billeder af 2. sommer hvidvinget måge. Vingspids fra Zoologisk Museums skindsamling, indsamlet i Grønland d. 10. juni. Bemærk de ensartet lyse håndsvingfjer. Lyst brunligt anstrøg forekommer i denne dragt, men aldrig som pletter i vingspidser eller som mørke streger i yderfanerne. Vingspidsen er det lyseste på hvidvinget måge! Foto: Henrik Haaning Nielsen.

2. sommer hvidvinget måge. Vingspids fra Zoologisk Museums skindsamling, indsamlet i Grønland d. 20. maj. Bemærk de ensartet lyse håndsvingfjer. Lyst brunligt anstrøg forekommer i denne dragt, men aldrig som pletter i vingspidser eller som mørke streger i yderfanerne. Vingspidsen er det lyseste på hvidvinget måge! Foto: Henrik Haaning Nielsen.

2. vinter hvidvinget måge. Vingspids fra Zoologisk Museums skindsamling, indsamlet i Grønland d. 14. januar. Bemærk de ensartet lyse håndsvingfjer. Lyst brunligt anstrøg forekommer i denne dragt, men aldrig som pletter i vingspidser eller som mørke streger i yderfanerne. Vingspidsen er det lyseste på hvidvinget måge! Foto: Henrik Haaning Nielsen.

2. vinter hvidvinget måge. Vingspids fra Zoologisk Museums skindsamling, indsamlet i Grønland d. 7. januar. Bemærk de ensartet lyse håndsvingfjer. Lyst brunligt anstrøg forekommer i denne dragt, men aldrig som pletter i vingspidser eller som mørke streger i yderfanerne. Vingspidsen er det lyseste på hvidvinget måge! Foto: Henrik Haaning Nielsen.

2. vinter hvidvinget måge. Vingespids fra Zoologisk Museums skindsamling, indsamlet i Grønland d. 12. februar. Bemærk de ensartet lyse håndsvingfjer. Lyst brunligt anstrøg forekommer i denne dragt, men aldrig som pletter i vingespidsen eller som mørke streger i yderfanerne. Vingespidsen er det lyseste på hvidvinget måge! Foto: Henrik Haaning Nielsen.

2. vinter Baffinmåge. Bemærk de mørke tegninger i de yderste håndsvingfjer, som danner kontrast til de inderste håndsvingfjer. Hanstholm Havn, 21. januar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Baffinmåge 2. vinter. Bemærk mørkere "pletter" i yderste håndsvingfjer, dannet af mørkt på både yder- og inderfaner. Hanstholm Havn, 5. februar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Baffinmåge, 2. vinter. Mørke tegninger i de yderste håndsvingfjer danner kontrast til de lyse inderste håndsvingfjer. Thyborøn Havn, 23. januar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Baffinmåge, 2. vinter. Samme fugl som på billedet ovenfor, men her fotograferet 40 dage senere på året. Tegningerne er blevet blegere, men kontrasten mellem mørke tegninger på yderste håndsvingfjer og lyse inderste håndsvingfjer er dog tydelig endnu. Thyborøn Havn, 3. marts 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Vingetegninger 3. vinter

Denne alder fremviser også udpræget hvide håndsvingfjer, eller håndsvingfjer som svarer til adulte fugles. Lyst brunligt skær kan forekomme, men aldrig som distinkte mørke tegninger i yderfaner eller i fjerspidserne på de yderste håndsvingfjer. Der vil aldrig blive opfattet en kontrast mellem mørkere ydre håndsvingfjer og lysere indre. Vingspidsen er igen det lyseste på fuglen! Baffinmåger i denne alder har stærkt variabel tegning, men ulig hvidvinget måge ses ofte mørke markeringer i håndsvingfjerens spidser. Igen vil der ofte være tale om mørkere tegninger i yderfanerne på de yderste 3-4 håndsvingfjer, ligesom der kan forekomme mørkere tværbånd nær vingspidsen, som giver svage aftegninger af lyse pletter i håndsvingfjerene.

3. sommer hvidvinget måge. Vingespids fra Zoologisk Museums skindsamling, indsamlet på Grønland d. 20. juli. Bemærk igen, at der kan forekomme et lyst brunligt strøg, men ingen mørke tegninger i hverken vingespids eller yderfaner. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. sommer hvidvinget måge. Vingespids fra Zoologisk Museums skindsamling, indsamlet på Grønland d. 13. maj. Bemærk igen, at der kan forekomme et lyst brunligt strøg, men ingen mørke tegninger i hverken vingespids eller yderfaner. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter hvidvinget måge. Vingspids fra Zoologisk Museums skindsamling, indsamlet på Grønland d. 21. december. Bemærk igen, at der kan forekomme et lyst brunligt strøg, men ingen mørke tegninger i hverken vingspids eller yderfaner. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter hvidvinget måge. Vingspids fra Zoologisk Museums skindsamling, indsamlet på Grønland d. 21. februar. Bemærk igen, at der kan forekomme et lyst brunligt strøg, men ingen mørke tegninger i hverken vingspids eller yderfaner. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter hvidvinget måge. Håndsvingfjer er ensartet lyse uden kontrast mellem de yderste og de inderste. Nuuk, Grønland, januar 2005. Foto: Lars Witting.

3. vinter Baffinmåge. Bemærk kontrast mellem mørkere yderste håndsvingfjer og lyse inderste. Plet-tegningen i vingespidsen er meget afvigende i forhold til hvidvinget måge. Hanstholm Havn, 21. januar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter Baffinmåge. Bemærk kontrast mellem mørkere yderste håndsvingfjer og lyse inderste. Plet-tegningen i vingespidsen er meget afvigende i forhold til hvidvinget måge. Hanstholm Havn, 6. februar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter Baffinmåge (samme fugl som på billedet nedenfor). Et meget svagt markeret eksemplar, hvor de mørke tegninger i vingspidsen falder udenfor variationen hos hvidvinget måge, og hvor kontrasten mellem yderste og inderste håndsvingfjer er tydelig. Hanstholm Havn, 21. januar. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter Baffinmåge (samme fugl som på det foregående billede). Et meget svagt markeret eksemplar, hvor de mørke tegninger i vingespidsen falder udenfor variationen hos hvidvinget måge, og hvor kontrasten mellem yderste og inderste håndsvingfjer er tydelig. Hanstholm Havn, 13. januar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter Baffinmåge. Et andet individ, hvor kontrasten mellem de mørke yderste håndsvingfjer og de lyse inderste er ganske tydelig. Hanstholm Havn, 30. januar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter Baffinmåge. Et individ med proportioner, som er identiske med hvidvinget måges, men hvor de distinkte mørke streger i yderfanen på håndsvingfjerene godtgør bestemmelsen til Baffinmåge. Hanstholm Havn, 10. februar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter Baffinmåge. Bemærk den meget velmarkerede tegning i håndsvingfjerene, som falder meget uden for hvidvinget måges vingetegninger. Hirtshals Havn, 13. februar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

3. vinter Baffinmåge. Bemærk den meget velmarkerede tegning i håndsvingfjerene, som falder meget uden for hvidvinget måges vingetegninger. Hirtshals Havn, 13. februar 2012. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Vingetegninger hos adulte fugle

Denne alder skal hos hvidvinget måge fremvise en bred hvid vingspids i kontrast til lyst grå vingeoverside. Der må aldrig være antydning af noget mørkere gråligt, gråt eller sort i håndsvingfjerene, hverken i vingspidsen eller i yderfanerne, ej heller oppe langs selve fjerbasen. Hos Baffinmåge, som kan sikkert bestemmes, ses derimod mørkegrå eller næsten sorte aftegninger i varierende grad i håndsvingfjerene. De mest markerede individer har mørke tegninger i typisk de fem yderste håndsvingfjer, mens de svagest tegnede individer kun viser en kort, sortagtig streg i yderfanen på en enkelt håndsvingfjer. Alt derimellem forekommer hos moderat tegnede individer.

Hvidvinget måge, adult. Bemærk bred, hvid vingspids uden mørkere tegninger. Nuuk, Grønland, maj 2004. Foto: Lars Witting.

Hvidvinget måge, adult. Bemærk bred, hvid vingspids uden mørkere tegninger. Nuuk, Grønland, maj 2004. Foto: Lars Witting.

Baffinmåger (de to øverste). Øverst ses et maksimalt markeret individ, og centralt i billedet ses en 3. vinter, som minder meget om flere af fuglene set i Danmark denne vinter (se billeder i forrige afsnit). Nuuk, Grønland, februar 2005. Foto: Lars Witting.

Baffinmåge, et minimalt markeret individ. For eksempel helt uden tegninger i selve vingspidsen. Nuuk, Grønland, maj 2004. Foto: Lars Witting.

Øjenfarve

Øjenfarven hos hvidvinget måge virker ganske distinkt. Hos adulte er der tale om en kølig gullig farve, hvilket giver et stikkende og alvorligt udtryk. Fugle med mørkere ”peberkorn” i det gule er kendt (se nederste billede i dette afsnit), men helt mørkøjede er ikke beskrevet fra yngleområderne. Hos Baffinmåge varierer øjenfarven fra lyse til helt mørke. Det er derfor nærliggende at mene, at en utegnet adult hvidvinget måge med mørkt øje, set en vinterdag i Danmark, i virkeligheden er en Baffinmåge. Ser man en sådan fugl anbefaler vi, at vingspidsen bliver gennemfotograferet, da der måske kan findes minimale tegninger, som kan godtgøre bestemmelse til Baffinmåge.

Hvidvinget måge fremviser et stikkende, bleggult øje som adult. Adulte fugle med mørke øjne er, så vidt vides, ukendt fra ynglepladserne (Lars Witting og David Boertmann, pers. komm.), hvorfor det synes rimeligt at antage, at mørkøjede hvidvingede måger skyldes indblanding af baffinmåge. Nuuk, Grønland, januar 2005. Foto: Lars Witting.

Hvidvinget måge fremviser et stikkende, bleggult øje som adult. Adulte fugle med mørke øjne er, så vidt vides, ukendt fra ynglepladserne (Lars Witting og David Boertmann, pers. komm.), hvorfor det synes rimeligt at antage, at mørkøjede hvidvingede måger skyldes indblanding af baffinmåge. Nuuk, Grønland, januar 2005. Foto: Lars Witting.

Hvidvinget måge fremviser et stikkende, bleggult øje som adult. Adulte fugle med mørke øjne er, så vidt vides, ukendt fra ynglepladserne (Lars Witting og David Boertmann pers. komm.), hvorfor det synes rimeligt at antage, at mørkøjede hvidvingede måger skyldes indblanding af baffinmåge. Nuuk, Grønland, juni 2004. Foto: Lars Witting.

Adult hvidvinget måge. Et individ med mørk pigmentering i øjet, måske på grund af indblanding af Baffinmåge. Nuuk, Grønland, februar 2005.
Foto: Lars Witting.

Halebånd

Hos alle immature fugle vil der være halebånd til stede i varierende grad. Under vinterens invasion blev de kraftige halebånd på flere af fuglene fremhævet som mulig god karakter for Baffinmåge. Imidlertid viste skindstudierne på Zoologisk Museum, at det ikke er usædvanligt med kraftige halebånd hos immatur hvidvinget måge og derfor ikke kan regnes for en karakter, der indikerer Baffinmåge (se de to billeder nedenfor).

Halebånd hos 2. vinter hvidvinget måge. Fuglen er indsamlet på Grønland d. 7. januar. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Halebånd hos 3. vinter hvidvinget måge. Fuglen er indsamlet på Grønland d. 21. februar. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Eksempel på en "brownie" (i forgrunden), hvor håndsvingfjerenes tegninger virker ensartede og uden kontrast mellem mørkere yderste og lysere inderste håndsvingfjer. Yderfanerne på de enkelte fjer er lyse. Det mørke i hånden matcher det mørkeste på en i øvrigt ret mørk fugl. Bemærk fuglens "brown wash" på for eksempel de store dækfjer; en karakter man finder hos mange amerikanske måger og Inuitmåge. Nuuk, Grønland, januar 2005. Foto: Lars Witting.

En "brownie"-type, fundet i Zoologisk Museums skindsamling. Igen ses ensartede brune håndsvingfjerstegninger uden kontrast mellem mørkere yderste og lysere inderste håndsvingfjer. Fuglen er indsamlet på Island d. 5. august. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Tak til

Lars Witting og David Boertmann for kommentarer til manuskriptet og samtaler vedrørende emnet. Også tak til Lars Witting for udlån af et stort billedmateriale fra Grønland.

Anbefalet læsning

D.N. Weir, A.C. Kitchener and R.Y. McGowan, 2000: Hybridization and changes in the distribution of Iceland gulls (*Larus glaucooides/kumlieni/thayeri*).

 Dato:
05. 06. 2012

 Skrevet af:
Henrik Haaning Nielsen & Peter Hedegård Kristensen

 Fotos af:
Lars Witting
Henrik Haaning Nielsen

 Emner:
FELTBESTEMMELSE

 Tags:
BAFFINMÅGE, HVIDVINGET MÅGE, MÅGER

Kilder

[Flere billeder af hvidvinget måge](#)

[Læs mere om hvidvinget måge](#)